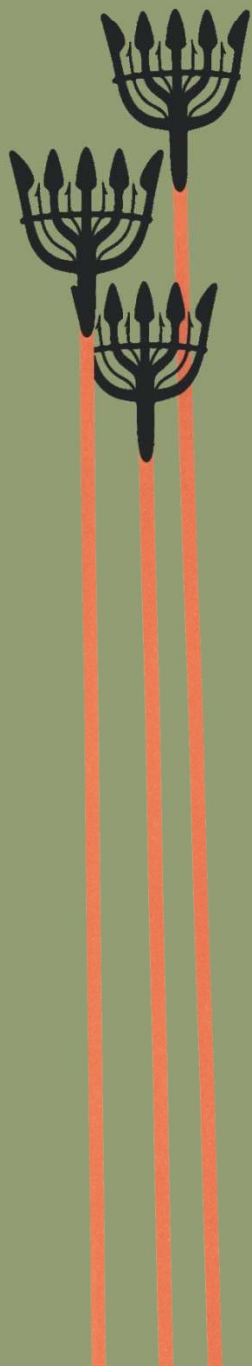

BLEKINGE MUSEUM

Rapport 2021:39

Arkeologisk förundersökning inom Siretorp 9:11

L1979:3080 (Mjällby 61:1) Mjällby socken,
Sölvesborg kommun, Blekinge län

Carl Persson

Rapport 2021:39

Arkeologisk förundersökning inom Sire- torp 9:11

L1979:3080 (Mjällby 61:1) Mjällby socken,
Sölvesborg kommun
Blekinge län

Carl Persson

Blekinge museum

Borgmästaregatan 21
371 35 Karlskrona

Växel: 0455-30 49 60 vardagar 8-16
Reception: 0455-30 49 85

www.blekingemuseum.se

© 2021 Blekinge museum

Omslagsfoto: Foto av profil: Carl Persson/Blekinge museum

Kartor © Lantmäteriverket, Gävle Dnr i2018/00107, LMV

Arkeologisk förundersökning inom Siretorp 9:11

Innehåll

Bakgrund och syfte	7
Arbetets genomförande och resultat	8
Slutsatser	11
Källor	11
Administrativa uppgifter	12
Bilagor	12

Bakgrund och syfte

Den aktuella tomten är belägen inom utbredningen av den i arkeologiska sammanhang välkända Siretorpsboplatsen (1979:3080 Mjällby 61) (Bagge & Kjellmark 1939) (figur 1 och 2). Undersökningsområdet ligger ca 500 meter från stranden på nordsidan av en äldre sanddyn. Undersökningen har föregåtts av länsstyrelsebeslut (431-2925-2021) och föranletts av nybyggnation på fastigheten. Undersökningen har haft en begränsad ambitionsnivå då endast en mindre yta i anslutning till det befintliga huset berörs vid nybyggnationen. Inom fastigheten Siretorp 9:11 genomförde LUHM 1967 en provundersökning varvid sex provrutor samt ett fyra meter långt schakt grävdes, ett kulturlager med enstaka fynd av keramik och flinta kunde därvid dokumenteras (Henriksson 2004). Exakt var undersökningen skedde är oklart men det förefaller troligt att den skedde söder om den nu undersökta ytan. Det vill säga högre upp på dynen. För en mer detaljerad beskrivning av fornminnessituationen, topografin och tidigare utförda arkeologiska undersökningar hänvisas till Mikael Henrikssons (2004) sammanställning. Eftersom ett stort antal undersökningar i äldre tid utförts i närheten har erhållandet av ¹⁴C-dateringar och stratigrafiska iakttagelser prioriterats vid den nu utförda undersökningen.

Fig.1 – Siretorp 9:19 markerad med en röd punkt på Översiktskartan.

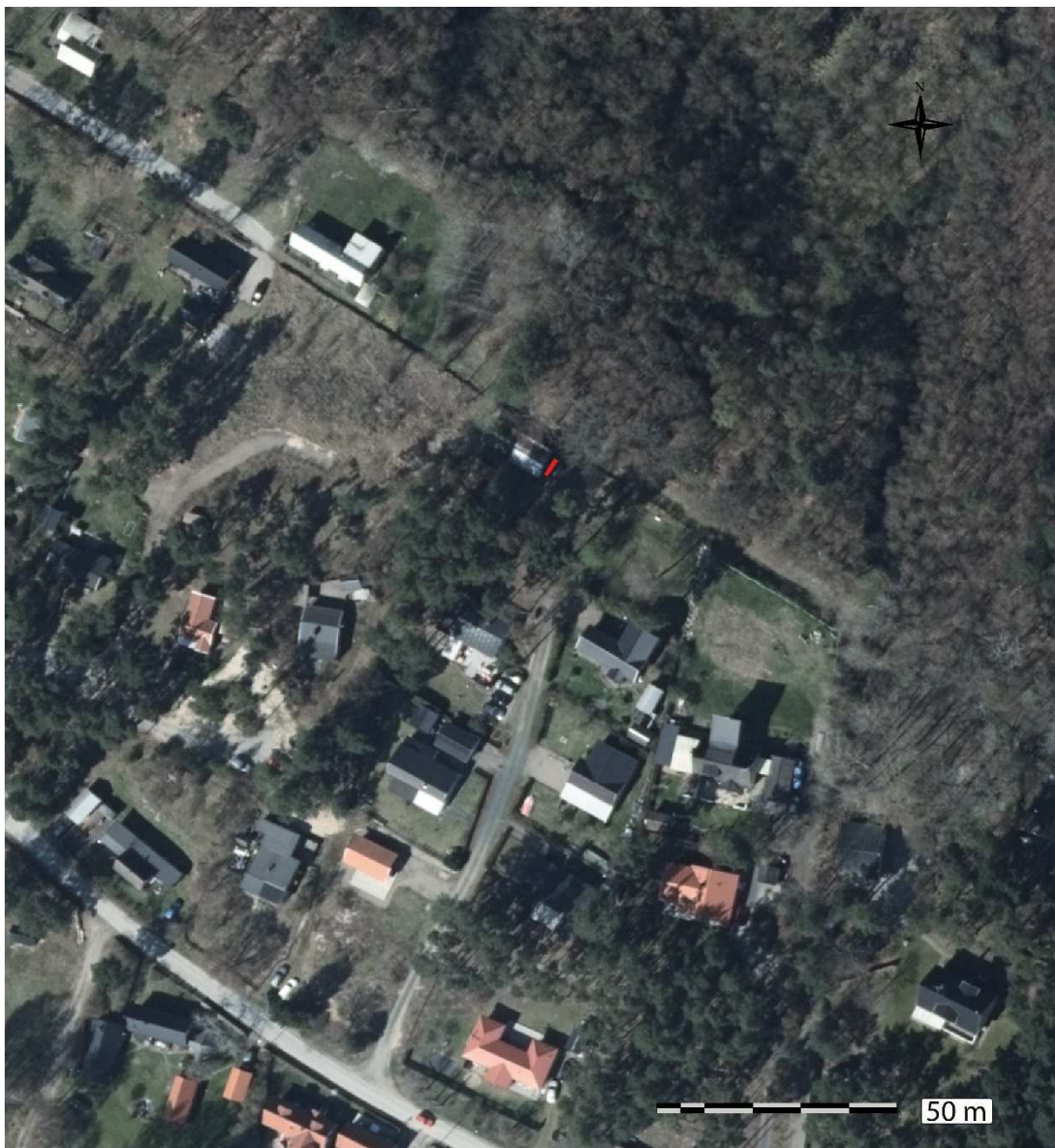

Fig.2 – Den schaktade ytan markerad med röd polygon på ortofoto.

Arbetets genomförande och resultat

Den arkeologiska undersökningen inleddes genom att ett schakt med en yta av cirka 4 m² grävdes med traktorgrävare utmed den östliga gaveln på det befintliga huset (figur 3). Vid schaktningen rensades profilen och fynd eftersöktes med grävslev utan att några fynd påträffades. På ett djup av cirka 0,9 m påträffades ett mörkt ”torvaktigt” lager. Lagrets höjd över havet var cirka 6,10 meter. Lagret rensades fram med stor noggrannhet

och en 1m² ruta grävdes genom lagret ned till det rödorangea lagret (tabell 1 och figur 4). Några fynd påträffades ej vid undersökningen av rutan. Då inga fynd påträffades, samt beroende på det faktum att undersökningen utfördes med begränsade resurser, beslöt det av inte fortsätta nedåt. I stället prioriterades dateringen av det torvliknande lagret (lager 5) samt det därunder befintliga lagret (lager 7). Dateringar från de båda lagren bedöms vara av stort intresse eftersom de kunde ge information kring hur sanddynen formats under förhistorisk tid. Det torvliknande lagret (lager 5) visade sig innehålla mindre träkol än vad som förväntades och variationen av träslag var liten, endast kol av tall påträffades (Bilaga 1). Lager 7 bedömdes vara väl under lager 5 och antogs representera ett tidigare förhållande i sanddynen. I ett prov från detta lager påträffades av två bitar av ek respektive björk samt fragment från bärris. Från lager 5 ¹⁴C-daterades ett prov av tall och från lager 7 ett prov av bärris. ¹⁴C-analysen resulterade i dateringar som var förvånansvärt unga (tabell 2). Kalibreringskurvans form medför att lagrets exakta datering är oklar. Det förefaller dock troligast att lagren utgörs av en markhorisont som under sen tid (17–1800-tal) täckts av flygsand.

Fig.3 – Foto mot norr av schakt, profil och undersökt ruta. (foto: Carl Persson)

Fig.4 – Plan och profilritningar från undersökningen.

0–05 m	Vegetationslager
0,05–0,20 m	Grå sand
0,20–0,25 m	Svart sand
0,25–0,90 m	Gulgrå sand
0,90–0,95 m	Svartbrun humös sand (torvaktig) (lager 5)
0,95–1,00 m	Grå sand med inslag av kol och torvliknande material.
1,00–1,03 m	Gulgrå sand m enst. kolbitar (framgår ej på fotot) (lager 7)
1,03	Rödorange sand

Tab. 1 – Lagerbeskrivning.

Lab nr.	Prov	Vedart	¹⁴ C ålder BP	95.4% prob. (e Kr)
Ua-72484	L5	Tall	139+-29	1672 - 1714 (15.9%) 1717 - 1766 (18.2%) 1772 - 1778 (1.8%) 1798 - 1826 (10.9%) 1830 - 1899 (30.6%) 1904 - 1943 (17.0%)
Ua-72485	R 3	Bärris	163+-29	1663 - 1701 (16.5%) 1704 - 1707 (0.5%) 1721 - 1786 (33.4%) 1794 - 1816 (9.6%) 1833 - 1890 (15.7%) 1907 - 1949 (19.5%)

Tab. 2 – ¹⁴C-prover från undersökningen.

Slutsatser

Några förhistoriska lämningar påträffades ej vid undersökningen. Med de näraliggande kulturlagren i åtanke var resultatet något förvånande. Dateringarna från den markhorisont som överlagrats av flygsand gav dock ytterligare en inblick i den dynamiska miljö som format sanddynen i Sandviken. Resultatet understryker att dagens topografi avviker från de förhållande som rådde i området under mellaneneolitisk tid.

Källor

Bagge, A. & Kjellmark, K. 1939. Stenåldersboplatserna vid Siretorp i Blekinge. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien. Stockholm, 1940.

Henriksson, M. 2004. Siretorpsområdet Mjällby socken, Sölvesborgs kommun Arkeologisk översiktsstudie. Blekinge museum rapport 2004:7.

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr:	431-2925-2021
Blekinge museum dnr:	BM2021-277
Undersökningstid:	2021-08-5/6
Personal:	Carl Persson
Läge:	Fastighetskartan, blad 3E2f Mjällby
Koordinatsystem:	SWEREF 99 (TM)
Koordinater för undersökningsytans sydvästra hörn:	N 6208756, E 475609
Dokumentation:	Mätdata och digitala fotografier förvaras i Blekinge museum.
Fynd:	Tillvaratogs ej
Kartanvändning:	Kartor © Lantmäteriverket, Gävle Dnr i2018/00107, LMV

Bilagor

Bilaga 1 – Vedart

Bilaga 2 – ¹⁴C-dateringar

Rapportserie 2021

Blekinge museum

2021:1 **RAÄ Hjortsberga 32 och 189. Arkeologisk förundersökning i samband med ledningsdragning 2020.** Hjortsberga socken, Ronneby kommun.

2021:2 **RAÄ Sölvesborg 74. Arkeologiska undersökningar av järn- och bronsålderslämningar i Ljungaviken.** Sölvesborgs socken, Sölvesborgs kommun.

2021:3 **Arkeologisk prospektering i Blekinge.** Kunskapssammanställning 2020.

2021:4 **RAÄ Ronneby 728. Forskningsundersökning av skeppsvrak vid Stora Ekön.** Ronneby socken, Ronneby kommun.

2021:5 **RAÄ Förkärla 196. Arkeologisk undersökning av stensättning 2019.** Förkärla socken, Ronneby kommun.

2021:6 **Fd Läkarbostället – invändig renovering, bottenvåningen.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

2021:7 **Rödeby kyrkogård – byte av armaturer.** Rödeby socken, Karlskrona kommun.

2021:8 **Belysning vid Sölvesborgs slott. Schaktningsövervakning i samband med ledningsgrävningar 2020.** L1979:6476 och L1979:6772 Sölvesborgs slott, Borgen 2, Sölvesborgs socken och kommun, Blekinge.

2021:9 **Västra Vång 15:12. Arkeologisk undersökning inom RAÄ L1978:7555.** Hjortsberga socken, Ronneby kommun.

2021:10 **Kristianopel 10:51. Arkeologisk undersökning 2020.** L1979:3550. Kristianopel socken, Karlskrona kommun.

2021:11 **Arkeologisk förundersökning av boplatslämningen L1979:3086 (RAÄ Mjällby 53).** Mjällby socken, Sölvesborgs kommun, Blekinge län

2021:12 **Sölvesborgs slottsruin – uppdaterad skötselplan.** Sölvesborg socken, Sölvesborg kommun.

2021:13 **Wämöparkens byggnader – skötselplan 2021–2022.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

- 2021:14 **Västra och Östra Vång 2020. Arkeologisk forskningsgrävning.** Johannisus 1:2, Hjortsberga socken, Ronneby kommun.
- 2021:15 **Residenset i Kristianstad – fasadrestaurering.** Kristianstad socken, Kristianstad kommun.
- 2021:16 **Biografen Metropol – utvändigt renovering.** Karlshamn socken, Karlshamn kommun.
- 2021:17 **Kristianopels befästningsverk – skötselåtgärder 2020–2021.** Kristianopel socken, Karlskrona kommun.
- 2021:18 **Residenset i Kristianstad – åtgärder efter vattenskada.** Kristianstad socken, Kristianstad kommun.
- 2021:19 **Fridlevstad hembygdsgård – utvändigt renovering.** Fridlevstad socken, Karlskrona kommun.
- 2021:20 **Kungshuset i Karlskrona – renovering av gårdshus och trädgårdsmur.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.
- 2021:21 **Ramdala kyrka – borttagning av bänkrader mm.** Ramdala socken, Karlskrona kommun.
- 2021:22 **Carl Gustaf kyrka – anpassning av södra kyrkogårdsporten mm.** Karlshamn socken, Karlshamn kommun.
- 2021:23 **Valje herrgård – tillbyggnad av jaktstugan.** Sölvesborg socken, Sölvesborg kommun.
- 2021:24 **Sölvesborgs järnvägsstation – installation av övervakningskameror.** Sölvesborg socken, Sölvesborg kommun.
- 2021:25 **Björkholmsstugorna – omläggning av papptak mm.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.
- 2021:26 **Hällaryd kyrka – utvändigt renovering.** Hällaryd socken, Karlshamn kommun.
- 2021:27 **Listerby kyrkogård – utvidgning och anläggning av askgravlund.** Listerby socken, Ronneby kommun.
- 2021:28 **Elleholm kyrka – fasadrenovering m.m..** Elleholm socken, Karlshamn kommun.

- 2021:29 **Kv. Jarl 1, Ronneby – fönsterbyte.** Ronneby socken, Ronneby kommun.
- 2021:30 **Villa Vera och Brunnshallen – ommålningsarbeten m.m..** Ronneby socken, Ronneby kommun.
- 2021:31 **Arkeologisk forskningsundersökning vid kastalen ”Hagbards källare”, RAÄ 67 samt intilliggande husgrund, RAÄ 668.** Ronneby socken, Ronneby kommun.
- 2021:32 **Marinarkeologisk forskningsundersökning av fartygslämning L1978:8207/Elleholm 116.** Elleholm socken, Karlshamn kommun.
- 2021:33 **Marinarkeologisk efterundersökning av förmodad bryggkonstruktion vid Vämö.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.
- 2021:34 **Kuggeboda 123 – utvändig restaurering.** Listerby socken, Ronneby kommun.
- 2021:35 **Valje herrgård – renovering av stenmurar.** Sölvesborg socken, Sölvesborg kommun.
- 2021:36 **Sölve, Slottet. Arkeologisk förundersökning av L1978:9402, L1978:9354 och L1978:9401.** Sölvesborg socken, Sölvesborg kommun.
- 2021:37 **Sandviken väg (Tistelvägen). Arkeologisk förundersökning av kulturlager från stenåldern inom L1979:3496 och L1979:3914.** Mjällby socken, Sölvesborg kommun
- 2021:38 **Siretorp 4:19. Arkeologisk förundersökning av kulturlager från stenåldern inom Siretorp 4:19.** Mjällby socken, Sölvesborg kommun
- 2021:39 **Siretorp 9:11 FU. Arkeologisk förundersökning inom Siretorp 9:11.** Mjällby socken, Sölvesborg kommun
- 2021:40 **Djurtorp 3:26 – fönsterrenovering.** Hjortsberga socken, Ronneby kommun.
- 2021:41 **Sjöborg/Elleholm – Arkeologisk forskningsgrävning 2020.** RAÄ 3:1 och 12:1 Elleholms socken, Karlshamns kommun.
- 2021:42 **Skånelinjen i Blekinge – lämningar och minnen.** Projektrapport, Antikvarisk dokumentation 2021.

2021:43 **Gräbbegården – restaurering av kolonner.** Torhamn socken, Karlskrona kommun.

2021:44 **Skottsbergsska gården – tak- och fönsterrenovering.** Karlshamn socken, Karlshamn kommun.

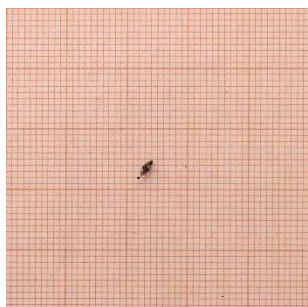
2021:45 **Jämsunda – Tving. Arkeologisk utredning 2020 – 2021 inför nedläggning av VA och fiber.** Tving socken, Karlskrona kommun.

2021:46 **Carl Gustaf kyrka – tillgänglighetsanpassning.** Karlshamn socken, Karlshamn kommun.

2021:47 **Rådman Lunds gård – nedtagning av vägg.** Karlskrona socken, Karlskrona kommun.

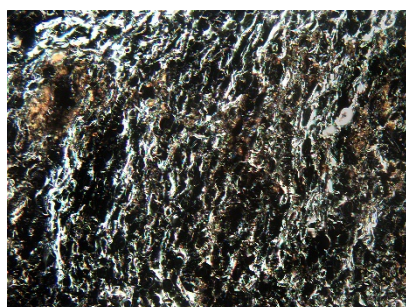
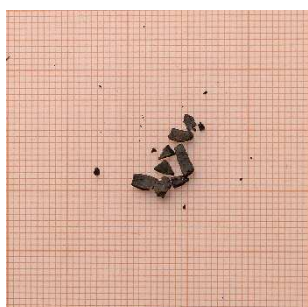
ProjektId 2501

Blekinge, Sölvesborgs kommun, Mjällby socken, Siretorp, L1979:3080 (Mjällby 61:1), Boplats

Lager, R1, L4
Två tunnafragment av nedbruten, obränd, torv

Vikt (g)	Analyserad vikt (g)	Fragment	Analyserat antal	Torv
<0,1	<0,1,	2	2	2

Lager, R1, L5
I provet fanns förutom små flisor av brända hasselskal även två små fragment av förkolnad hassel. De senare för små för datering.

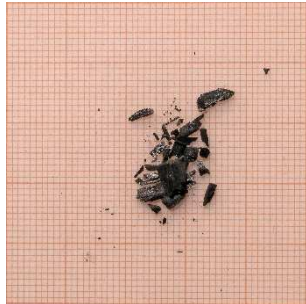
Vikt (g)	Analyserad vikt (g)	Fragment	Analyserat antal	Hassel	Hasselskal
0,1	0,1	8	8	2	6

Lager, R3
Provet utgjordes av fyra små fragment av förkolnad ek samt två obrända delar av lövträd, troligen rottrådar.

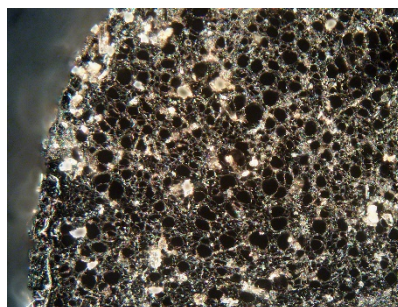
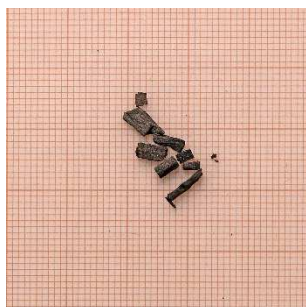
Vikt (g)	Analyserad vikt (g)	Fragment	Analyserat antal	Ek	Lövträd
0,1	0,1	6	6	6	2

Blekinge, Sölvesborgs kommun, Mjällby socken, Siretoro 9:11

Lager, L5
Rent träkol av ung furu. Provet skört och var sekundärt krossat.

Vikt (g)	Analyserad vikt (g)	Fragment	Analyserat antal	Tall
0,1	0,1	19	19	19

Lager, L7
Provet bestod av två bitar av ek respektive björk. Övriga fragment kom från bärris. Dels från en grenspets, dels från något grövre stam

Vikt (g)	Analyserad vikt (g)	Fragment	Analyserat antal	Björk	Bärris	Ek
0,1	0,1	6	6	1	6	1

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Telefax:
018 – 55 5736

Hemsida:
<http://www.tandemlab.uu.se>

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2022-01-27

Carl Persson
Carl Persson Fornforskaren AB
Furuvägen 21 B
302 24 HALMSTAD

Resultat av ^{14}C datering av träkol från Siretorp, Sölvesborg, Blekinge. (p 4027)

Förbehandling av träkol:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1 % NaOH tillsätts (10 h, under kokpunkten). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före mätningen av ^{14}C -innehållet i acceleratoren förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}\text{‰}$ V-PDB	^{14}C ålder BP
Ua-72482	Siretorp RAÄ 61:1, R3	-24,6	4 150 ± 32
Ua-72483	Siretorp RAÄ 61:1, R1 L5	-21,7	4 104 ± 32
Ua-72484	Siretorp 9:11, L5	-23,8	139 ± 29
Ua-72485	Siretorp 9:11, L7	-27,5	163 ± 29

Med vänliga hälsningar

Karl

Håkansson

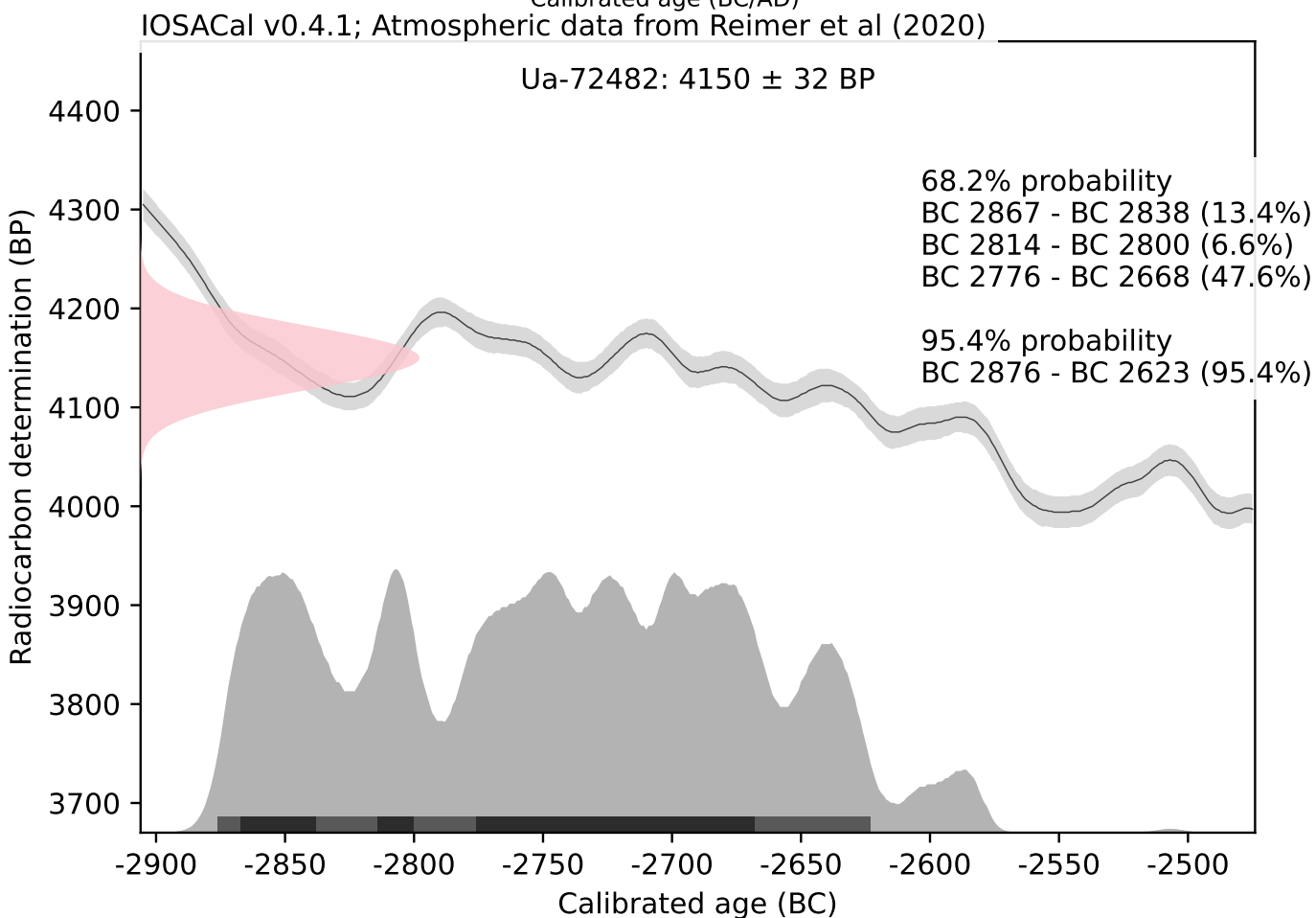
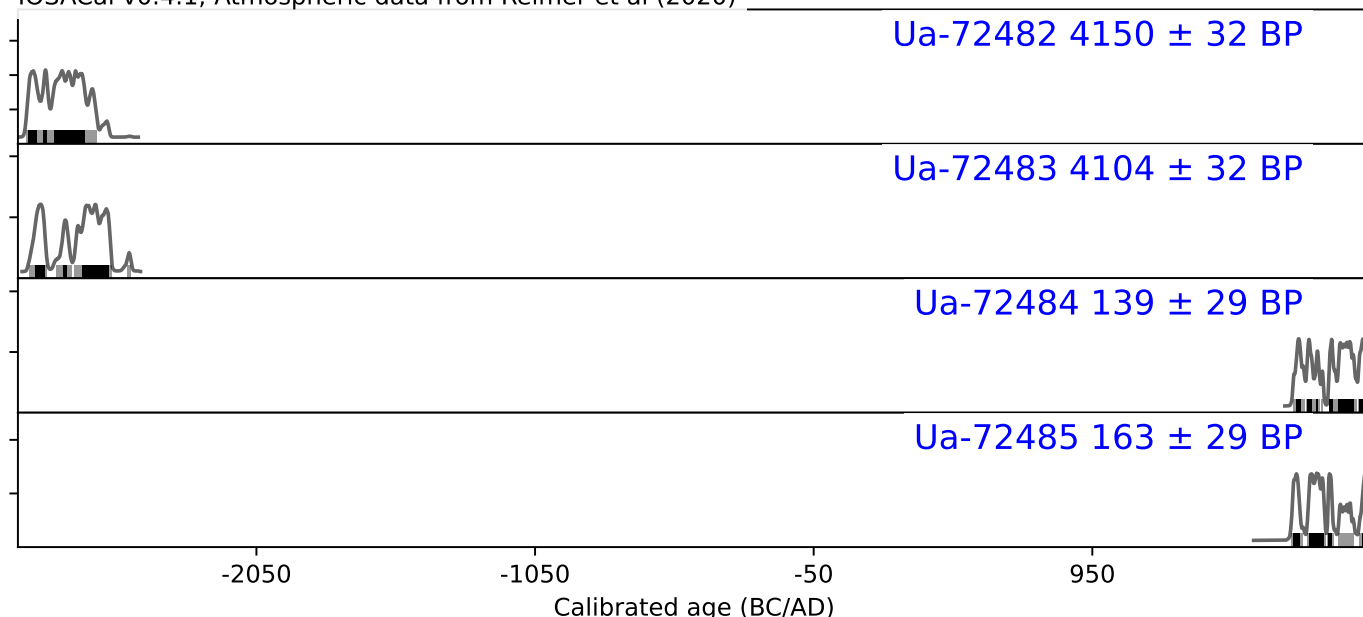
Karl Håkansson/Lars Beckel

Elektroniskt undertecknad
av Karl Håkansson

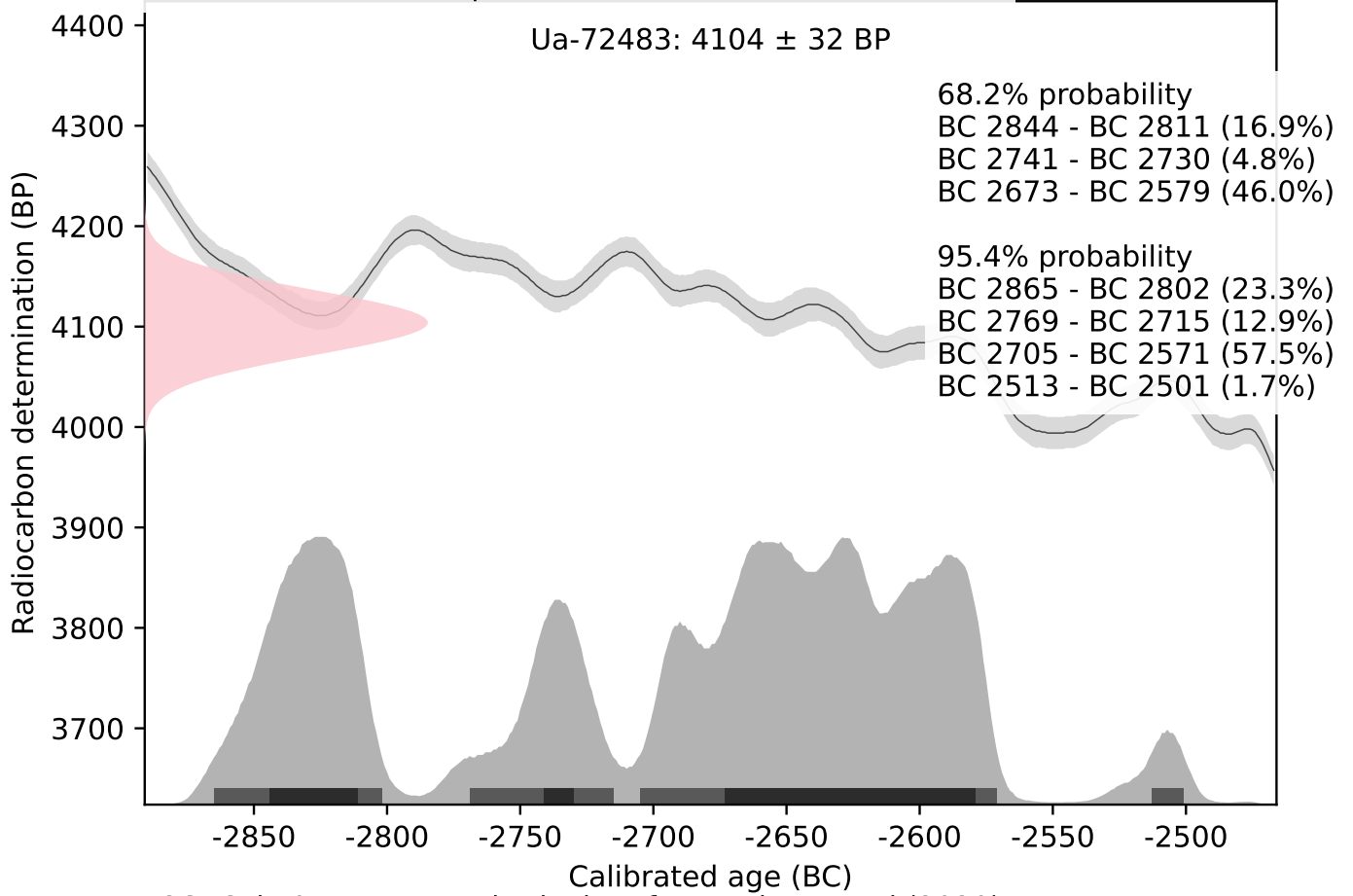
Datum: 2022.01.27
10:48:20 +01'00'

Kalibreringskurvor

IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

